

Vietnam-bulletinen om Vietnamrörelsen i USA

Introduktion

Vi publicerar här en artikel ur *Vietnam-bulletinen* (VB) nr 1/1973 om den amerikanska Vietnamrörelsen. Den kompletterar det material som redan finns på marxistarkivet om frågan, bl a ur tidskriften *Kommentar* ([Vietnamrörelsen i USA](#)) och tidskriften *Indokina* 1972-73, [SKI - Solidaritetskommittén för Indokina](#), som innehåller flera artiklar om antikrigsrörelsen i USA.

Eftersom de flesta läsare nog har mycket små förkunskaper om ämnet, ska jag här försöka sätta in saken i sitt sammanhang.

Den av den svenska maoismen dominerade Vietnamrörelsen i Sverige – De Förenade FNL-grupperna (DFFG) – hade under hela Vietnamkriget problem med att hitta någon lämplig organisation att samarbeta med i USA. Detta berodde nog till stor del på att de amerikanska maoisterna (splittrade i många organisationer) hade litet inflytande i den amerikanska antikrigsrörelsen, som innan 1970 var i stort sett enad och som därefter kom att bestå av två större organisationer: den ena NPAC (National Peace Action Coalition) där det trotskistiska partiet SWP hade stort inflytande, den andra PCPJ (Peoples Coalition for Peace and Justice) som dominerades av kommunistpartiet.¹ Ingen av dessa organisationer föll DFFG på läppen och därför gjordes heller inga försök att samarbeta med dem.

Men hösten 1972 bildades en ny organisation, *Indochina Peace Campaign*, IPC. Dess portalfigurer var Tom Hayden och den kände skådespelerskan Jane Fonda som båda besökte Sverige i december 1972. Och DFFG reagerade mycket positivt, vilket VB-artikeln visar.

Uppenbarligen tror VB att IPC liknar DFFG, men ingenting kan vara felaktigare, vilket redan en uppmärksam läsning av artikeln visar: IPC säger sig arbeta för en ”massrörelse” till stöd för FNL, men den verksamhet som beskrivs är enbart stödet till den demokratiska presidentkandidaten McGovern som ett mindre onda än Richard Nixon.

IPC fungerade främst som ett kringresande sällskap som anordnade antikrigsmöten på amerikanska universitet med välkända talare (oftast Jane Fonda och Daniel Ellsberg – han som läckte Pentagon-pappren). Mötena var välorganiserade och drog ofta mycket folk. På så sätt gjordes ett viktigt opinionsbildande arbete, men IPC var inte och blev aldrig någon gräsrotsrörelse (dessutom minskades utrymmet för en sådan radikalt efter undertecknandet av *Parisavtalet* om fred i Vietnam 27/1 1973).

Faktarutan ”De största organisationerna” är närmast absurd. Där framstår det som om IPC, vid sidan av Vietnamveteraner mot kriget, redan håller på att bli den amerikanska Vietnamrörelsens ledande organisation, medan de tidigare ledande organisationerna håller på att bryta ihop:

PCPJ, sägs vara ”mycket svag”, vilket i slutet av 1972 är en ordentlig överdrift. Det är riktigt att organisationen *senare* – senhösten 1973 – råkade in i en svår kris (pga av motsättningar mellan prosovjetiska och sovjetkritiska riktningar), men det är en annan historia.

NPAC sägs vara ”på gränsen till upplösning och isolerad”, vilket är ett närmast skrattretande påstående. För en utförligare kommentar om just detta, se artikeln ”NPAC på gränsen till upplösning?” i [SKI - Solidaritetskommittén för Indokina](#). NPAC fortsatte att vara ledande i den amerikanska antikrigsrörelsen ända till slutgiltiga segern 1975.

Martin Fahlgren (april 2012)

¹ De tidigare nämnda artikelsamlingarna, [Vietnamrörelsen i USA](#) och [SKI - Solidaritetskommittén för Indokina](#) innehåller en hel del fakta om dessa organisationer, deras politiska inriktning osv.

Ur *Vietnam-bulletinen* nr 1/1973

Ny, växande fredsrörelse jobbar som FNL-grupperna

— Just nu har Nixon ingen stark, välorganiserad opposition emot sig på hemmaplan. Det är ett mycket farligt läge. En del människor har fått för sig att kongressen (USA:s motsvarighet till riksdagen) kan stoppa Nixon, men det stämmer inte. Kongressens handlingsmöjligheter mot presidenten minskar för varje dag. Om han släpper en atombomb på Hanoi så kommer kongressmännen möjligen att ta en protestresolution ...

Vi måste bygga en organisation som liknar dem ni har i Skandinavien – en organisation som jobbar ute bland folk, knackar dörr, diskuterar, samlar pengar.

Så säger Tom Hayden, en av ledarna för en ny antikrigsorganisation i USA — Indochina Peace Campaign (IPC, Kampanjen för fred i Indokina). IPC bildades sommaren 1972 och arbetet har ännu inte kommit så långt. Men gruppen jobbar skickligt och målmedvetet på att få igång en verklig massrörelse till stöd för FNL i USA.

Tom Hayden och Jane Fonda i Sverige december 1972

En antikrigsorganisation i USA arbetar givetvis under andra förhållanden än en svensk solidaritetsrörelse. Större delen av den amerikanska pressen stöder Nixons krig. Av 440 amerikanska dagstidningar var det bara 30 som stödde McGovern i valet. För större delen av den amerikanska allmänheten är FNL och Nordvietnam helt enkelt "fienden" och ingenting annat. Det tar tid att få dem att förstå att de bomber som fälls i Indokina faktiskt träffar människor lika dem själva.

IPC arbetar för att få det amerikanska folket att begripa vad kriget har för följder i Indokina. Man sprider material om FNL:s arbete i de befriade områdena och om Nordvietnams försvarskrig. Man försöker tvinga amerikanska tidningar att ge publicitet åt PRR:s och DRV:s fredsinitiativ vid

Parissamtalen. Man samlar in pengar för medicinsk hjälp till Nordvietnam och stöder motståndsgupper inom USA:s krigsmakt.

— En av våra huvuduppgifter är att hjälpa soldaterna att organisera sig, berättar Jane Fonda, en annan IPC-aktivist. Vi visar teaterföreställningar utanför baserna och sprider information om soldaternas motståndskamp. Just nu pågår många rättegångar mot soldater som förstört krigsmateriel, bland annat mot en värnpliktig som orsakat skador för miljontals dollar ombord på hangarfartyget ”Midway”. Fartyget fick gå i hamn för reparationer i fyra månader.

Vår uppgift är att krossa Nixons vietnamiseringspolitik på det enda ställe den fortfarande finns kvar — i det amerikanska folkets sinnen.

Presidentvalskampanjen i USA betydde ett stort uppsving för IPC.

— Vi använde valkampanjen till att få ut så mycket material som möjligt säger Tom Hayden. Vi stödde McGovernns Vietnampolitik men tog inte ställning till hela hans program. Vi bistod McGovernanhängarna med material, men lade inte ner våra krafter i deras valkampanj.

Vår uppgift var att göra Vietnam till en huvudfråga i valet — något som Nixon till varje pris ville undvika. Det lyckades vi också med. Att Nixon spelade ut sin fredsbluff strax före valet är ju faktiskt ett bevis på att han var rädd att inte bli omvald på grund av kriget.

Nixons valseger var inte den jordskredsseger som hans PR-män försökte göra den till. Valdeltagandet var rekordlåg — 55 procent. Nixon fick faktiskt färre röster 1972 än 1968. En ganska dålig utdelning på de två miljarder kronor Nixon-sidan använde i valkampanjen.

Valet blev en svår fråga för antikrigsorganisationerna i USA. En av de största — National Peace Action Coalition, Nationalkoalitionen för Fredsaktioner — vägrade att ge något som helst stöd åt McGovern. En annan — Peoples Coalition for Peace and Justice, Folkets Koalition för Fred och Rättvisa — gick in helhjärtat för McGovern. Båda organisationerna försvagades. NPAC — som för övrigt inte stödjer Nordvietnams och FNL:s fredsinitiativ i förhandlingarna splittrades på frågan och isolerades från resten av vänstern. PCPJ tappade luften efter McGovernns nederlag.

Den idag mest betydelsefulla av de många organisationer som bekämpar Vietnamkriget är Vietnam Veterans against the War — Vietnamveteraner mot kriget.

När Nixon dragit hem större delen av soldaterna i Vietnam så fick han inte opinionen att hålla tyst. Istället bildades en rörelse bland de hemvändande soldaterna.

Ockuperade frihetsgudinnan

Vietnam Veterans against the War har organiserat protester vid medaljutdelningar och militära högtidsdagar. De fick massor av publicitet när de ockuperade Frihetsgudinnans staty i New York. De går i långa fredsmarscher genom landet och sprider propaganda. De är utan tvekan den antikrigsorganisation som är populärast i USA. När en veteran från Hamburger Hill eller Khe Sanh protesterar mot kriget är det svårt att gå fram till honom och säga att han inte vet vad han snackar om.

Vietnam Veterans against the War har 33 000 medlemmar.

En annan organisation som har stor betydelse är Union of Vietnamese in the USA — Vietnamesernas i USA Förbund. Den består av några hundra vietnamesiska studenter som studerat på stipendium i USA och nu tagit ställning för FNL. De sprider kunskap om politik och kultur i Vietnam och har en mycket stark ställning inom antikrigsrörelsen.

Antikrigsrörelsen i USA har upplevt misslyckanden och nederlag, men denna erfarenhet har inte

gått till spillo. Man har lärt sig av sina misstag. Förr försökte man klara av alla problem i USA på en gång. Nu inser man vikten av att koncentrera krafterna på att få slut på kriget, det allra viktigaste problemet för det amerikanska folket.

Särskilt efter Nixons senaste terrorbombningsaktion mot Nordvietnam och världens kraftiga protester har ännu fler människor fått upp ögonen för vad Nixon går för. Underlaget av missnöjda växer och de trevande organisationerna utvecklas. Antikrigsrörelsens problem kan lösas mycket lättare än Nixons. Vi kan vänta oss ett uppsving i imperialismens hjärta.

De största organisationerna

Indochina Peace Campaign — P. O. Box 24C51 — Los Angeles, California 90024.

IPC delar DFFG:s syn på inriktningen av kampen. Parollerna USA måste lämna Indokina och Stöd Indokinas kamp för fred och oberoende vägleder arbetet. IPC bildades sommaren 1972 och har utvecklats snabbt sedan dess. De har inte lyckats bygga en stark bas ännu men ser detta som en viktig uppgift.

Vietnam Veterans Against the War — 827 W Newport — Chicago, Illinois 60657.

VVAW är den största och starkaste organiserade gruppen i antikrigsrörelsen. Programmet är relativt brett men USA ut ur Indokina är huvudfrågan. Icke veteraner kan delta i arbetet i en underordnad ställning. De 33 000 medlemmarna finner sig i en svårangriplig position, och kommer nästan uteslutande från arbetarklassen. VVAW är den mest betydelsefulla kraften i anti-krigsrörelsen.

Women Strike for Peace — 1 Union Square West — New York, N. Y. 10003.

WSP är ganska välorganiserade och har en humanistisk/pacifistisk syn på kriget. Arbetet varierar mycket mellan olika grupper i olika städer. Deras styrka ligger i att de är medelålders och pensionerade kvinnor och har möjlighet att nå ut till människor som inte nås av andra grupper.

Science for Vietnam — 1103 East 57th Street Rm 47 — Chicago, Illinois 60637.

SfV är högre akademiker och vetenskapsmän som forskar för vietnameserna och försöker avslöja försvarsdepartementets forskningsprojekt på universitetet. SfV utför betydelsefullt arbete på en känslig punkt i Pentagons krigsmaskineri. Union of Vietnamese in the USA P. O. Box 3493 — Fullerton, California 92634.

SfV är en utmärkt grupp av studenter som skickats över från Saigon för att studera i USA. De har tagit avstånd från Saigon och fungerar inom anti-krigsrörelsen som en inofficiell motsvarighet till PRR:s informationsbyrå i Stockholm.

People's Coalition for Peace and Justice — 156 5th Ave. Rm 527 New York, N. Y. 10010.

PCPJ utgörs av många grupper och har varit en av de ledande organisationerna i USA, men är numera mycket svag. Den behandlar många frågor, men kriget i Indokina är den viktigaste.

National Peace Action Coalition 150 5th Ave. Rm 811 — New York, N. Y. 10011.

NPAC har varit den andra ledande organisationen i USA. Den behandlar bara kriget under parollen "Ut Nu". På grund av att de aldrig stött vietnameserna (de godkännes varken 7-punkt-förslaget eller det senaste fredsavtalet) är de nu på gränsen till upplösning och isolerade bland övriga vänstern.